

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (suurkoda)

19. detsember 2019*

Eelotsusetaotlus – Direktiiv 2000/31/EÜ – Infoühiskonna teenused – Direktiiv 2006/123/EÜ – Teenused – Üüritavaid majutuskohi pakkuvate kutseliste või eraisikust majutajate kokkuviiimine sellist majutust otsivate isikutega – Kvalifitseerimine – Riigisisese õigusnormid, mis näevad ette kinnisvaramaakleri kutsealal tegutsemiseks teatavad piirangud – Direktiiv 2000/31/EÜ – Artikli 3 lõike 4 punkti b teine taane – Kohustus teatada meetmetest, mis piiravad infoühiskonna teenuste vaba liikumist – Teatamata jätmine – Tuginemise võimalus – Kriminaalmenetlus, milles osaleb tsiviilhageja

Kohtuasjas C-390/18,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel tribunal de grande instance de Paris (Pariisi esimese astme kohus, Prantsusmaa) eeluurimiskohtuniku 7. juuni 2018. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 13. juunil 2018, kriminaalmenetluses, milles süüdistatav on

X,

menetluses osalevad:

YA,

Airbnb Ireland UC,

Hôtelière Turenne SAS,

Association pour un hébergement et un tourisme professionnels (AHTOP),

Valhotel,

EUROOPA KOHUS (suurkoda),

koosseisus: president K. Lenaerts, asepresident R. Silva de Lapuerta, kodade presidendid A. Arabadjiev, E. Regan, P.G. Xuereb ja L.S. Rossi, kohtunikud E. Juhász, M. Ilešič, J. Malenovský, D. Šváby (ettekandja) ja N. Piçarra,

kohtujurist: M. Szpunar,

kohtusekretär: ametnik V. Giacobbo-Peyronnel,

arvestades kirjalikku menetlust ja 14. jaanuari 2019. aasta kohtuistungil esitatut,

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- Airbnb Ireland UC, esindajad: *advocaten* D. Van Liedekerke, O. W. Brouwer ja A. A. J. Pliego Selie,
- Association pour un hébergement et un tourisme professionnels (AHTOP), esindajad: *avocats* B. Quentin, G. Navarro ja M. Robert,
- Prantsuse valitsus, esindajad: E. de Moustier ja R. Coesme,
- Tšehhi valitsus, esindajad: M. Smolek, J. Vláčil ja T. Müller,
- Hispaania valitsus, esindaja: M. J. García-Valdecasas Dorrego,
- Luksemburgi valitsus, esindaja: D. Holderer, hiljem T. Uri,
- Euroopa Komisjon, esindajad: L. Malferrari, É. Gippini Fournier ja S. L. Kaléda,

olles 30. aprilli 2019. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2000. aasta direktiivi 2000/31/EÜ infoühiskonna teenuste teatavate õiguslike aspektide, eriti elektroonilise kaubanduse kohta siseturul (direktiiv elektroonilise kaubanduse kohta) (EÜT 2000, L 178, lk 1; ELT eriväljaanne 13/25, lk 399), artikli 3 tõlgendamist.
- 2 Taotlus on esitatud X-i suhtes toimuva kriminaalmenetluse raames muu hulgas seoses vahendite kasutamise ja kinnisasjade ja ettevõtete vara vahendamise ja haldamisega tegelemise eesmärgil kutsetunnistuse taotluse poolt.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

Direktiiv 98/34

- 3 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. juuni 1998. aasta direktiivi 98/34/EÜ, millega nähakse ette tehnilistest standarditest ja eeskirjadest ning infoühiskonna teenuste eeskirjadest teatamise kord (EÜT 1998, L 204, lk 37; ELT eriväljaanne 13/20, lk 337) (muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuli 1998. aasta direktiiviga 98/48/EÜ (EÜT 1998, L 217, lk 18; ELT eriväljaanne 13/21, lk 8)) (edaspidi „direktiiv 98/34“), artikli 1 esimese lõigu punktis 2 on ette nähtud:

„Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

[...]

2. *teenus* – infoühiskonna iga teenus ehk kõik vahemaa tagant elektroonilisel teel ja teenusesaaja isikliku taotluse alusel ning tavaliselt tasu eest osutatavad teenused.

Selle määratluse puhul tähendab:

- „vahemaa tagant“, et teenust osutatakse ilma osapoolte üheaegse kohalolekuta,
- „elektroonilisel teel“, et teenus saadetakse lähtepunktist ja võetakse sihtkohas vastu elektrooniliste andmetöötlus- (sh pakkimisseadmete) ja säilitusseadmete abil ning seda saadetakse, edastatakse ja võetakse vastu täielikult juhtmete või raadio kaudu, optiliselt või muude elektromagnetiliste vahendite abil,
- „teenusesaaja isikliku taotluse alusel“, et teenust osutatakse andmeedastusena isikliku taotluse alusel.

[...]“.

Direktiiv (EL) 2015/1535

4 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. septembri 2015. aasta direktiiviga (EL) 2015/1535, millega nähakse ette tehnilistest eeskirjadest ning infoühiskonna teenuste eeskirjadest teatamise kord (ELT 2015, L 241, lk 1), tunnistati direktiiv 98/34 kehtetuks ja asendati see alates 7. oktoobrist 2015.

5 Direktiivi 2015/1535 artikli 1 lõike 1 punktis b on sätestatud:

„Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

[...]

b) „teenus“ – infoühiskonna iga teenus ehk kõik vahemaa tagant elektroonilisel teel ja teenusesaaja isikliku taotluse alusel ning tavaliselt tasu eest osutatavad teenused;

käesoleva mõiste puhul tähendab:

- i) „vahemaa tagant“, et teenust osutatakse ilma poolte üheaegse kohalolekuta,
- ii) „elektroonilisel teel“, et teenus saadetakse lähtepunktist ja võetakse sihtkohas vastu elektrooniliste andmetöötlus- (sh pakkimisseadmete) ja säilitusseadmete abil ning seda saadetakse, edastatakse ja võetakse vastu täielikult juhtmete või raadio kaudu, optiliselt või muude elektromagnetiliste vahendite abil,
- iii) „teenusesaaja isikliku taotluse alusel“, et teenust osutatakse andmeedastusena isikliku taotluse alusel;

Käesoleva mõiste alla mittekuuluvate teenuste näidisloetelu on sätestatud I lisan.

6 Direktiivi artikli 5 lõikes 1 on ette nähtud:

„Piiramata artikli 7 kohaldamist, edastavad liikmesriigid viivitamata komisjonile kõik tehniliste eeskirjade eelnõud, välja arvatud siis, kui tegemist on rahvusvahelise või Euroopa standardi täieliku teksti ülevõtmisega, mille puhul piisab teatest asjaomase standardi kohta; nad teatavad komisjonile ka põhjused, miks selliste tehniliste eeskirjade jõustamine oli vajalik, kui neid põhjusi ei ole eelnõus juba selgitatud.

[...]“.

7 Direktiivi 2015/1535 artikli 10 teise lõigu kohaselt käsitatakse viiteid direktiivile 98/34 nüüd viidetena direktiivile 2015/1535.

Direktiiv 2000/31

8 Direktiivi 2000/31 põhjenduses 8 on märgitud:

„Käesoleva direktiivi eesmärk on luua õiguslik raamistik, mis tagaks infoühiskonna teenuste vaba liikumise liikmesriikide vahel, mitte ühtlustada kriminaalõiguse valdkonda kui sellist.“

9 Enne direktiivi 2015/1535 jõustumist kehtinud direktiivi 2000/31 redaktsiooni artikli 2 punktis a olid „infoühiskonna teenused“ määratletud kui teenused direktiivi 98/34 artikli 1 esimese lõigu punkti 2 tähenduses. Pärast nimetatud jõustumist tuleb seda viidet mõista viitena direktiivi 2015/1535 artikli 1 lõike 1 punktile b.

10 Direktiivi 2000/31 artikli 2 punktis h on ette nähtud:

„h) *kooskõlastatud valdkond* – liikmesriikide õigussüsteemides ettenähtud nõuded, mis kehtivad infoühiskonna teenuste osutajate või infoühiskonna teenuste kohta vaatamata sellele, kas nõuded on üldise iseloomuga või konkreetselt nende jaoks kavandatud.

i) Kooskõlastatud valdkonda kuuluvad nõuded, mida teenuseosutaja peab täitma:

- infoühiskonna teenuse alustamisel, nagu nõuded kutseoskuste, loa või teatamise kohta,
- infoühiskonna teenuse osutamisel, nagu nõuded teenuseosutaja käitumise, teenuse kvaliteedi või sisu kohta, sealhulgas reklaamile ja lepingutele esitatavad nõuded, või nõuded teenuseosutaja vastutuse kohta;

ii) kooskõlastatud valdkonda ei kuulu järgmised nõuded:

- kaupadele kui niisugustele esitatavad nõuded,
- kaupade tarnele esitatavad nõuded,
- muul viisil kui elektroonilisel teel pakutavatele teenustele esitatavad nõuded.“

11 Direktiivi artikli 3 lõigetes 2 ja 4–6 on ette nähtud:

„2. Liikmesriigid ei tohi kooskõlastatud valdkonda kuuluvatel põhjustel piirata teisest liikmesriigist pärit infoühiskonna teenuste osutamise vabadust.

[...]

4. Liikmesriigid võivad võtta meetmeid konkreetse infoühiskonna teenuse osas erandi tegemiseks lõikest 2, kui on täidetud järgmised tingimused:

a) meetmed:

i) on vajalikud ühel järgmistest põhjustest:

- avalik kord, eriti kuritegude ennetamine, uurimine, avastamine ja nende eest vastutusele võtmine, kaasa arvatud alaealiste kaitse ja võitlus rassilise, soolise, usulise või rahvusliku viha õhutamise vastu ning üksikisikuid puudutavate inimvääriskuse rikkumiste vastu,
- rahva tervise kaitse;
- avalik julgeolek, sealhulgas riigi julgeoleku ja kaitse tagamine;
- tarbijate, sealhulgas investorite kaitse;

- ii) võetakse konkreetse infoühiskonna teenuse vastu, mis takistab punktis i nimetatud eesmärkide saavutamist või kujutab endast tõsist ohtu nende eesmärkide saavutamisele;
 - iii) on vastavuses nende eesmärkidega;
- b) enne kõnealuste meetmete võtmist ja piiramata kohtumenetlusi, kaasa arvatud esialgsed menetlused ja eeluurimise raames tehtud toimingud, on liikmesriik:
- taotlenud lõikes 1 osutatud liikmesriigilt meetmete võtmist ja viimane pole neid võtnud või need on olnud ebapiisavad,
 - teatanud komisjonile ja lõikes 1 osutatud liikmesriigile oma kavatsusest võtta selliseid meetmeid.

5. Liikmesriigid võivad edasilükkamatutel juhtudel teha erandeid lõike 4 punktis b ettenähtud tingimustest. Sel juhul tuleb meetmetest võimalikult kiiresti teatada komisjonile ja lõikes 1 osutatud liikmesriigile, näidates põhjused, miks liikmesriik loeb juhtumit edasilükkamatuks.

6. Piiramata liikmesriigi võimalust kõnealuste meetmete võtmist jätkata, uurib komisjon võimalikult kiiresti, kas teatatud meetmed vastavad ühenduse õigusele; kui komisjon jõuab järeldusele, et meede ei vasta ühenduse õigusele, taotleb ta, et kõnealune liikmesriik loobuks kavandatud meetmetest või lõpetaks need viivitamatult.“

Direktiiv 2006/123/EÜ

- 12 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiivi 2006/123/EÜ teenuste kohta siseturul (ELT 2006, L 376, lk 36) artikli 3 lõikes 1 on sätestatud:

„Kui käesoleva direktiivi sätted lähevad vastuollu ühenduse mõne muu õigusaktiga, mis reguleerib teatavates sektorites või teatavatel kutsealadel teenuste osutamise valdkonnale juurdepääsu või selles valdkonnas tegutsemise konkreetseid aspekte, on muude ühenduse õigusaktide sätted ülimuslikud ning neid kohaldatakse asjaomaste sektorite ja kutsealade puhul. [...]“.

Prantsuse õigus

- 13 2. jaanuari 1970. aasta seaduse nr 70-9, millega reguleeritakse kinnisasjade ja ettevõtete varaga seotud teatavate tehingute tegemise tingimusi (loi n° 70-9 réglementant les conditions d'exercice des activités relatives à certaines opérations portant sur les immeubles et les fonds de commerce) (*JORF*, 4.1.1970, lk 142), põhikohtuasja asjaoludele kohaldatava redaktsiooni (edaspidi „Hoguet' seadus“) artiklis 1 on ette nähtud:

„Käesoleva seaduse sätteid kohaldatakse füüsilistele või juriidilistele isikutele, kes tavapäraselt, sealhulgas kõrvaltegevusena teevad selliseid tehinguid või aitavad kaasa selliste tehingute tegemisele, mis puudutavad teiste isikute vara ja mille sisuks on järgmine:

1. möbleerimata või möbleeritud, hoonestatud või hoonestamata kinnisasjade ost, müük, otsimine, vahetus, nii hooajaline kui ka mittehooajaline üürimine või allüürimine;

[...]“.

14 Selle seaduse artiklis 3 on sätestatud:

„Artiklis 1 osutatud tegevustega võivad tegeleda üksnes füüsilised või juriidilised isikud, kellele on antud kutsetunnistus, mille on välja andnud piirkondliku kaubandus- ja tööstuskoja president või Île-de-France'i departemangu kaubandus- ja tööstuskoja president riiginõukogu dekreediga sätestatud kestuseks ja vastavalt selles sätestatud korrale ning milles on täpsustatud tehingud, mida neil on lubatud teha. [...]

Selle tunnistuse võib väljastada üksnes füüsilistele isikutele, kes vastavad järgmistele tingimustele:

1° nad tõendavad oma kutsealast pädevust;

2° nad tõendavad finantstagatise olemasolu, mis võimaldab [...] tagasi maksta rahalised vahendid [...];

3° nad on sõlminud kindlustuslepingu, mis hõlmab kutsealase tsiviilvastutuse rahalisi tagajärgi;

4° nad ei ole muutunud tegutsemisvõimetuks või neile ei ole kehtestatud tegutsemiskeeldu [...]

[...]“.

15 Nimetatud seaduse artiklis 5 on sätestatud:

„Artiklis 1 osutatud isikud, kes saavad [või] hoiavad enda käes rahasummasid [...], peavad täitma riiginõukogu dekreediga kehtestatud tingimusi, eelkõige registrite pidamise ja kviitungi andmise vorminõudeid, ning muid volitusest tulenevaid kohustusi.“

16 Sama seaduse artikkel 14 on sõnastatud järgmiselt:

„Kuuekuulise vangistuse ja rahalise karistusega summas 7500 eurot karistatakse:

a) isikut, kes tavapäraselt, sealhulgas kõrvaltegevusena teeb artiklis 1 nimetatud tehinguid või aitab kaasa selliste tehingute tegemisele, kui tal ei ole artiklis 3 ette nähtud tunnistust või ta on selle tagasi andnud või jätnud tagasi andmata pärast seda, kui pädev ametiasutus on teda selleks kohustanud;

[...]“.

17 Hoguet' seaduse artiklis 16 on sätestatud:

„Kaheaastase vangistuse ja rahalise karistusega summas 30 000 eurot karistatakse:

1° isikut, kes on mis tahes alusel või viisil saanud artiklis 1 nimetatud tehingutega seoses rahasummasid, kaupu, esemeid või muid väärtusi või nimetatuid hallanud ja seejuures:

a) rikkunud artiklit 3; või

b) rikkunud artiklis 5 dokumentide säilitamise ja kviitungite väljastamise kohta sätestatud tingimusi, kui need dokumendid ja kviitungid on õigusnormides ette nähtud;

[...]“.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

- 18 Iiri õiguse alusel asutatud ja Dublinis (Iirimaa) asuv äriühing Airbnb Ireland UC kuulub Airbnb kontserni, mis koosneb mitmest otseselt või kaudselt Ameerika Ühendriikides asuvale äriühingule Airbnb Inc. kuuluvast äriühingust. Airbnb Ireland pakub elektroonilist platvormi, mille eesmärk on muu hulgas Prantsusmaal viia tasu eest omavahel kokku ühelt poolt kutselised või eraisikust majutajad, kellel on välja üürida majutuskohti, ja teiselt poolt sellist majutust otsivad isikud. Ühendkuningriigi õiguse alusel asutatud ja Londonis (Ühendkuningriik) asuv äriühing Airbnb Payments UK Ltd pakub omalt poolt sellise kokkuviiamise raames veebipõhiseid makseteenuseid ja haldab kontserni maksetehinguid Euroopa Liidus. Lisaks osutab Prantsuse õiguse alusel asutatud äriühing Airbnb France SARL teenuseid Airbnb Irelandile ja reklaamib seda platvormi kasutajatele Prantsuse turul, korraldades muu hulgas sihtrühmale reklaamikampaaniaid.
- 19 Lisaks pakkumisi koondava elektroonilise platvormi abil üürileandjate ja üürnike kokkuviiamise teenusele pakub Airbnb Ireland üürileandjatele veel teatavaid teisi teenuseid: nimelt on võimalik kasutada vormi, milles saab kindlaks määrata oma pakkumise sisu, samuti on võimalik kasutada fototeenust, kindlustada tsiviilvastutust ja tagada kahju hüvitamine 800 000 euro ulatuses. Lisaks annab ta üürileandjatele võimaluse kasutada vahendit nende üürihinna hindamiseks võrreldes seda platvormi kaudu saadud keskmise turuhinnaga. Kui üürileandja on üürniku aktsepteerinud, kannab viimane äriühingule Airbnb Payments UK üürisumma, millele lisandub 6–12% Airbnb Irelandi kulude ja teenustasu eest. Airbnb Payments UK hoiab raha üürileandja nimel ja maksab seejärel 24 tundi pärast üürniku ruumidesse sisenemist selle ülekande teel üürileandjale, andes seega üürnikule tagatise, et majutuskoht on olemas, ja üürileandjale maksetagatise. Lõpuks on Airbnb Ireland sisse seadnud süsteemi, kus üürileandjad ja üürnikud saavad anda hinnangu nullist kuni viie täрни reitinguga ning selle hinnanguga saab tutvuda asjaomasel elektroonilisel platvormil.
- 20 Nagu nähtub Airbnb Irelandi selgitustest, siis praktikas toimub see nii, et majutuskohta üürida sooviv internetikasutaja logib sisse samanimelisse elektroonilisse platvormi ja sisestab koha, kuhu ta soovib reisida, samuti soovitava ajavahemiku ning isikute arvu. Selle teabe alusel pakub Airbnb Ireland talle neile kriteeriumidele vastavate vabade majutuskohtade loetelu, et ta saaks valida sobiva majutuskoha ja selle veebis broneerida.
- 21 Selle raames sõlmivad asjaomase elektroonilise platvormi kasutajad, nii üürileandjad kui ka üürnikud, lepingu Airbnb Irelandiga platvormi kasutamiseks ja Airbnb Payments UK-ga selle platvormi kaudu maksete tegemiseks.
- 22 24. jaanuaril 2017 esitas kutseliste majutus- ja turismiettevõtjate ühendus (Association pour un hébergement et un tourisme professionnels, edaspidi „AHTOP“) tsiviilhagi kriminaalmenetluse algatamiseks ja kahju hüvitamiseks Hoguet' seaduse alusel muu hulgas seoses kinnisasjade ja ettevõtete vara vahendamise ja haldamisega kutsetunnistuseta isiku poolt ajavahemikul 11. aprillist 2012 kuni 24. jaanuarini 2017.
- 23 Hagi põhjenduseks leidis nimetatud ühendus, et Airbnb Ireland ei piirdu samanimelisel platvormil poolte kontakti vahendamisega, vaid pakub ka lisateenuseid, mille tunnused sarnanevad kinnisvaratehingute vahendamisele.
- 24 Pärast selle hagi saamist koostas tribunal de grande instance de Paris (Pariisi esimese astme kohus, Prantsusmaa) juures olev vabariigi prokuratuur 16. märtsil 2017 süüdistusakti seoses eelkõige vahendite kasutamise ja kinnisasjade ja ettevõtete vara vahendamise ja haldamisega tegelemise eesmärgil ilma kutsetunnistuseta isiku poolt ajavahemikul 11. aprillist 2012 kuni 24. jaanuarini 2017, millega on rikutud Hoguet' seadust.
- 25 Airbnb Ireland vaidleb vastu sellele, nagu tegutseks ta kinnisvaramaaklerina, ja väidab, et Hoguet' seadus ei ole kohaldatav, kuna see on vastuolus direktiiviga 2000/31.

- 26 Sellega seoses soovib tribunal de grande instance de Paris (Pariisi esimese astme kohus) eeluurimiskohtunik teada, kas Airbnb Irelandi osutatud teenus tuleb kvalifitseerida „infoühiskonna teenuseks“ selle direktiivi tähenduses, ning kui see on nii, siis kas selle direktiiviga on vastuolus põhikohtuasjas Hoguet seaduse kohaldamine nimetatud äriühingu suhtes või vastupidi, selle direktiiviga ei ole vastuolus Airbnb Irelandi kriminaalvastutus selle seaduse alusel.
- 27 Neil asjaoludel otsustas tribunal de grande instance de Paris (Pariisi esimese astme kohus) eeluurimiskohtunik menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:
- „1. Kas teenustele, mida osutab Prantsusmaal [...] Airbnb Ireland Iirimaalt käitatava elektroonilise platvormi kaudu, laieneb teenuste osutamise vabadus, mis on ette nähtud [direktiivi 2000/31] artiklis 3?
2. Kas [...] Airbnb Irelandi vastu saab tugineda [Hoguet' seaduses] sätestatud eeskirjadele, mis näevad ette piirangud kinnisvaramaakleri kutsetegevusele Prantsusmaal?“

Eelotsuse küsimuste analüüs

Eelotsusetaotluse vastuvõetavus

- 28 Airbnb Ireland väidab, et eelotsusetaotluse esitanud kohtunik leidis ebaõigesti, et Airbnb Irelandi tegevus kuulub Hoguet seaduse kohaldamisalasse. Prantsuse valitsus väljendas kohtuistungil sama seisukohta.
- 29 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt eeldatakse, et liidu õiguse tõlgendamise küsimused, mille liikmesriigi kohus on esitanud õiguslikus ja faktilises raamistikus, mille ta on määratlenud omal vastutusel ja mille paikapidavuse kontrollimine ei ole Euroopa Kohtu ülesanne, on asjakohased. Euroopa Kohus võib keelduda liikmesriigi kohtu esitatud eelotsusetaotlusele vastamast vaid siis, kui on ilmne, et taotletaval liidu õiguse tõlgendusel puudub igasugune seos põhikohtuasja faktiliste asjaolude või esemega, kui probleem on hüpoteetiline või kui Euroopa Kohtule ei ole teada vajalikke faktilisi või õiguslikke asjaolusid, et anda tarvilik vastus talle esitatud küsimustele (22. juuni 2010. aasta kohtuotsus Melki ja Abdeli, C-188/10 ja C-189/10, EU:C:2010:363, punkt 27).
- 30 Kuigi eelotsusetaotluse esitanud kohtunik esitab käesolevas asjas küsimuse, kas Hoguet seadusele saab tugineda Airbnb Irelandi vastu, tähendab see samas, nagu seda tunnistab sisuliselt Prantsuse valitsus, et ta lähtub vaikimisi asjaolust, et selle äriühingu osutatud vahendusteenus kuulub nimetatud seaduse esemelisse kohaldamisalasse.
- 31 Ei ole aga ilmne, et eelotsusetaotluse esitanud kohtuniku poolt Hoguet seadusele antud tõlgendus oleks eelotsusetaotluses sisalduvate riigisiseste sätete sõnastust arvestades kindlasti välistatud (vt analoogia alusel 22. juuni 2010. aasta kohtuotsus Melki ja Abdeli, C-188/10 ja C-189/10, EU:C:2010:363, punkt 28).
- 32 Airbnb Ireland väidab lisaks, et eelotsusetaotlus sisaldab Prantsuse riigisiseste õigusnormide väga lühidat kirjeldust ning arvesse oleks tulnud võtta teisi selle õiguskorra norme. Komisjon leiab omalt poolt, et eelotsusetaotluses ei ole faktilised asjaolud täpselt edasi antud.
- 33 Käesolevas asjas esitatakse eelotsusetaotluses lühidalt, ent täpselt tähtsust omav riigisisene õiguslik raamistik ning vaidluse taust ja laad. Eeltoodust nähtub, et eelotsusetaotluse esitanud kohtunik määratles piisavalt liidu õiguse tõlgendamise taotluse aluseks oleva faktilise ja õigusliku raamistiku ning et ta on edastanud Euroopa Kohtule kogu vajaliku teabe, et viimane saaks anda taotlusele tarviliku vastuse (23. märtsi 2006. aasta kohtuotsus Enirisorse, C-237/04, EU:C:2006:197, punkt 19).

- 34 Sellistel asjaoludel ei saa käesolevat eelotsusetaotlust pidada tervikuna vastuvõetamatuks.

Sissejuhatavad märkused

- 35 AHTOP ja komisjon väidavad enda seisukohtades, et põhikohtuasjas vaidlusaluseid õigusnorme ei tule hinnata mitte üksnes direktiivi 2000/31 alusel, vaid ka arvestades vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. septembri 2005. aasta direktiivi 2005/36/EÜ kutsequalifikatsioonide tunnustamise kohta (ELT 2005, L 255, lk 22) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. novembri 2007. aasta direktiivi 2007/64/EÜ makseteenuste kohta siseturul ning direktiivide 97/7/EÜ, 2002/65/EÜ, 2005/60/EÜ ja 2006/48/EÜ muutmise ning direktiivi 97/5/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT 2007, L 319, lk 1).
- 36 Sellega seoses tuleb täpsustada, et ELTL artiklis 267 sätestatud liikmesriigi kohtute ja Euroopa Kohtu vahelises koostöömenetluses on viimase ülesanne anda liikmesriigi kohtule tarvilik vastus, mis võimaldaks tal poolelioleva kohtuasja lahendada. Seda arvestades võib Euroopa Kohus tuletada liikmesriigi kohtu esitatud materjalide kogumist ja eelkõige eelotsusetaotluse põhjendustest need liidu õiguse normid ja põhimõtted, mida on põhikohtuasja vaidluse eset silmas pidades vaja tõlgendada, et ümber sõnastada talle esitatud küsimused ja tõlgendada kõiki liidu õiguse sätteid, mida riigisisest kohtud vajavad oma kohtuasjade lahendamiseks, isegi kui selliseid sätteid ei ole küsimustes otseselt mainitud (vt selle kohta 16. juuli 2015. aasta kohtuotsus *Abcur*, C-544/13 ja C-545/13, EU:C:2015:481, punktid 33 ja 34 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 37 Siiski saab ainult riigisisene kohus kindlaks määrata Euroopa Kohtule esitatavate küsimuste eseme. Seega, kuna taotlusest endast ei nähtu vajadust selliseks ümbersõnastamiseks, ei saa Euroopa Kohus hakata analüüsima Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artiklis 23 nimetatud isiku taotluse alusel küsimusi, mida liikmesriigi kohus ei ole talle esitanud. Kui liikmesriigi kohus leiab menetluse edasises käigus, et vajab liidu õiguse täiendavat tõlgendust, peab ta esitama Euroopa Kohtule uue eelotsusetaotluse (vt selle kohta 11. juuni 2015. aasta kohtuotsus *Berlington Hungary jt*, C-98/14, EU:C:2015:386, punkt 48 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 38 Kuna käesolevas asjas ei ole direktiive 2005/36 ja 2007/64 mainitud eelotsuse küsimustes ning eelotsusetaotluses puuduvad ka mis tahes muud selgitused, mis võiks Euroopa Kohtul tingida vajaduse neid direktiive käsitleda, et anda eelotsusetaotluse esitanud kohtule tarvilik vastus, ei pea Euroopa Kohus nende direktiivide kohta esitatud argumente analüüsima, millega kaasneks nimelt vajadus muuta talle esitatud küsimuste sisu.

Esimene küsimus

- 39 Esimese küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohtunik sisuliselt teada, kas direktiivi 2000/31 artikli 2 punkti a tuleb tõlgendada nii, et vahendusteenus, mille eesmärk on viia elektroonilist platvormi kasutades tasu eest kokku potentsiaalsed üürnikud ja lühiajalist majutusteenust pakkuvad kutselised või mittekutselised üürileandjad, kui samal ajal osutatakse ka teatavaid muid teenuseid, nagu vorm, milles saab kindlaks määrata oma pakkumise sisu, fototeenus, tsiviilvastutuskindlustus ja tagatis kahju hüvitamiseks, vahend üürihinna hindamiseks või ka makseteenus majutuse eest tasumiseks, tuleb kvalifitseerida direktiivi 2000/31 alla kuuluvaks „infoühiskonna teenuseks“.
- 40 Kõigepealt tuleb esiteks märkida, mida pooled ja muud käesolevas menetluses osalenud huvitatud isikud ei ole vaidlustanud, et põhikohtuasjas vaidlusalune vahendamine kuulub mõiste alla „teenus“ ELTL artikli 56 ja direktiivi 2006/123 tähenduses.

- 41 Teiseks tuleb siiski meelde tuletada, et vastavalt selle direktiivi artikli 3 lõikele 1 ei kohaldata seda juhul, kui direktiivi sätted lähevad vastuollu liidu mõne muu õigusaktiga, mis reguleerib teatavates sektorites või teatavatel kutsealadel teenuste osutamise valdkonnale juurdepääsu või selles valdkonnas tegutsemise konkreetseid aspekte.
- 42 Seetõttu tuleb selle tuvastamiseks, kas niisugune teenus nagu põhikohtuasjas kuulub direktiivi 2006/123 alla, nagu väidavad AHTOP ja Prantsuse valitsus, või vastupidi direktiivi 2000/31 alla, nagu leiavad Airbnb Ireland, Tšehhi ja Luksemburgi valitsus ning komisjon, kindlaks teha, kas selline teenus tuleb kvalifitseerida „infoühiskonna teenuseks“ direktiivi 2000/31 artikli 2 punkti a tähenduses.
- 43 Arvestades seda ajavahemikku, mille jooksul leidsid aset AHTOPi tsiviilhagis nimetatud asjaolud ja pärast tsiviilhagi esitamist eelotsusetaotluse esitanud kohtus toimuv kriminaalmenetlus, siis direktiivi 2000/31 artikli 2 punktis a toodud mõiste „infoühiskonna teenus“ määratlemisel viidati esialgu direktiivi 98/34 artikli 1 esimese lõigu punktile 2 ja seejärel alates 7. oktoobrist 2015 direktiivi 2015/1535 artikli 1 lõike 1 punktile b. Selle mõiste määratlust ei ole aga direktiivi 2015/1535 jõustumisega 7. oktoobril 2015 muudetud, mistõttu viidatakse käesolevas kohtuotsuses üksnes sellele direktiivile.
- 44 Direktiivi 2015/1535 artikli 1 lõike 1 punkti b järgi hõlmab mõiste „infoühiskonna teenus“ „kõiki vahemaa tagant elektroonilisel teel ja teenusesaaja isikliku taotluse alusel ning tavaliselt tasu eest osutatavaid teenuseid“.
- 45 Käesolevas asjas selgitab eelotsusetaotluse esitanud kohtunik, nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktist 18, et põhikohtuasjas vaidlusaluse teenuse eesmärk on viia elektroonilist platvormi kasutades tasu eest kokku potentsiaalsed üürnikud ja lühiajalist majutusteenust pakuvad kutselised või mitte-kutselised üürileandjad, et võimaldada esimestel majutust broneerida.
- 46 Sellest nähtub kõigepealt, et teenust osutatakse tasu eest ja seda olenemata asjaolust, et Airbnb Payments UK vahendustasu maksab üksnes üürnik ja samas mitte üürileandja.
- 47 Seejärel, kuna üürileandja ja üürniku kokkuviiimine toimub elektroonilise platvormi abil, ilma et üheaegselt oleksid kohal esiteks vahendusteenuse osutaja ja teiseks üürileandja või üürnik, kujutab see teenus endast vahemaa tagant ja elektroonilisel teel osutatavat teenust. Nimelt on ühelt poolt Airbnb Irelandi või Airbnb Payments UK ja teiselt poolt üürileandja või üürniku vahel lepingu sõlmimisel pooled igas etapis omavahel kontaktis ainult samanimelise elektroonilise platvormi vahendusel.
- 48 Lõpuks osutatakse asjaomast teenust teenuse saaja isikliku taotluse alusel, sest selleks on vajalik nii kuulutuse üleslaadimine üürileandja poolt kui ka sellest huvitatud üürniku isiklik päring.
- 49 Järelikult vastab selline teenus direktiivi 2015/1535 artikli 1 lõike 1 punktis b toodud neljale kumulatiivsele kriteeriumile ja kujutab endast põhimõtteliselt „infoühiskonna teenust“ direktiivi 2000/31 tähenduses.
- 50 Siiski, nagu väidavad pooled ja teised käesolevas menetluses osalenud huvitatud isikud, on Euroopa Kohus otsustanud, et kuigi vahendusteenus, mis vastab kõikidele nendele tingimustele, on põhimõtteliselt järgnevast seotud teenusest sõltumatu ja tuleb seetõttu kvalifitseerida „infoühiskonna teenuseks“, on see teisiti siis, kui vahendusteenust tuleb pidada lahutamatuks osaks üldisest teenusest, mille põhikomponent on õigusliku kvalifikatsiooni poolest teistsugune teenus (vt selle kohta 20. detsembri 2017. aasta kohtuotsus Asociación Profesional Elite Taxi, C-434/15, EU:C:2017:981, punkt 40).

- 51 Käesolevas asjas väidab AHTOP põhiliselt, et Airbnb Irelandi osutatud teenus on lahutamatu osa üldisest teenusest, mille põhikomponent on majutamine. Ta on seejuures seisukohal, et Airbnb Ireland ei piirdu samanimelise elektroonilise platvormi abil poolte kontakti vahendamisega, vaid pakub ka täiendavaid teenuseid, mille tunnused sarnanevad kinnisvaratehingute vahendamisega.
- 52 Kuigi Airbnb Irelandi osutatud vahendusteenuse eesmärk on majutuse üürimise võimaldamine, mis kuulub kahtlemata direktiivi 2006/123 alla, ei õigusta nende teenuste vaheline seos siiski seda, et see vahendusteenus jäetakse kvalifitseerimata „infoühiskonna teenuseks“ ja seega tema suhtes kohaldamata direktiiv 2000/31.
- 53 Nimelt on selline vahendusteenus lahutatav kinnisvaratehingust kui sellisest, sest see ei ole suunatud ainult majutusteenuse otsesele osutamisele, vaid rohkem sellele, et pakkuda vahend, mis lihtsustaks tulevaste tehingute suhtes lepingute sõlmimist, võttes aluseks samanimelisel elektroonilisel platvormil vabade majutuskohtade struktureeritud loetelu, mis vastab lühiajalist majutust soovivate isikute otsingukriteeriumidele. Sellise loetelu loomine nii majutuskohti välja üürivatele isikutele kui ka sellist tüüpi majutust otsivatele isikutele ongi Airbnb Irelandi loodud elektroonilise platvormi peamine tunnusjoon.
- 54 Pakkumiste koondamine ühtse esitluse alusel, millele on lisatud võimalus pakkumiste otsinguks, nende asukoha kindlakstegemiseks ja nende võrdlemiseks, kujutab endast selle tähtsuse tõttu teenust, mida ei saa pidada pelgalt täiendiks teistsuguse õigusliku kvalifikatsiooniga üldisele teenusele, st majutusteenusele.
- 55 Ka ei ole Airbnb Irelandi osutatav teenus ilmtingimata vajalik majutusteenuse osutamiseks ja seda nii üürniku kui ka üürileandja seisukohast, kes seda kasutavad, sest mõlemale on avatud ka arvukalt muid kanaleid, mida on kohati juba pikka aega kasutatud ja milleks on kinnisvarabürood, paberkanalid või elektrooniliselt esitatud kinnisvarakuulutused või kinnisvaraportaali Internetis. Ainuüksi asjaolust, et Airbnb Ireland on nende kanalite otsene konkurent, pakkudes enda kasutajatele, st üürileandjatele ja üürnikele uuenduslikku teenust, mis põhineb infoühiskonna ühe äritegevuse eripäradel, ei piisa selleks, et seda võiks pidada majutusteenuse osutamiseks ilmtingimata vajalikuks.
- 56 Lõpuks ei nähtu eelotsusetaotlusest ega Euroopa Kohtule esitatud toimikus sisalduvatest dokumentidest, et Airbnb Ireland määraks kindlaks tema platvormi kasutavate üürileandjate küsitava üüri summa või seaks sellele ülempiiri. Ta võimaldab neil vaid soovi korral kasutada vahendit üürihinna hindamiseks, võrreldes seda platvormi kaudu saadud keskmise turuhinnaga, kusjuures üüri kindlaksmääramine jääb ainult üürileandja otsustada.
- 57 Eeltoodust nähtub, et sellist vahendusteenust, nagu osutab Airbnb Ireland, ei saa iseenesest pidada lahutamatuks osaks üldisest teenusest, mille põhikomponent on majutamine.
- 58 Seda järeldust ei sea kahtluse alla ka ükski käesoleva kohtuotsuse punktis 19 nimetatud muudest teenustest, ei koos ega eraldi võetuna. Selliste teenuste puhul on pigem tegemist täiendavate teenustega, sest need ei ole üürileandjale omaette eesmärk, vaid vahend Airbnb Irelandi osutatava vahendusteenuse kasutamiseks või majutusteenuse parematel tingimustel pakkumiseks (vt analoogia alusel 21. veebruari 2008. aasta kohtuotsus *Part Service*, C-425/06, EU:C:2008:108, punkt 52; 10. novembri 2016. aasta kohtuotsus *Baštová*, C-432/15, EU:C:2016:855, punkt 71, ja 4. septembri 2019. aasta kohtuotsus *KPC Herning*, C-71/18, EU:C:2019:660, punkt 38).
- 59 See kehtib kõigepealt asjaolu suhtes, et Airbnb Ireland pakub lisaks üürileandjate ja üürnike kokkuviiamisele samanimelise elektroonilise platvormi abil üürileandjatele vormi, milles nad saavad kindlaks määrata oma pakkumise sisu, soovi korral üüriobjekti fototeenust ning üürileandjate ja üürnike hindamise süsteemi, millega on võimalik tutvuda tulevastel üürileandjatel ja üürnikel.

- 60 Sellised vahendid on osa vahendusplatvormidele omasest koostöö loogikast, mis võimaldab ühelt poolt seda, et majutuskoha otsijatel on valiku tegemisel täielik ülevaade üürileandjate poolt platvormil pakutavatest majutuskohtadest, ja teiselt poolt seda, et üürileandjatel on võimalik omada teavet potentsiaalsete üürnike usaldusvärsuse kohta.
- 61 Sama kehtib asjaolu suhtes, et Airbnb kontserni kuuluv Airbnb Payments UK tegeleb üürnikelt üüri kogumisega, et kanda see hiljem üle üürileandjatele käesoleva kohtuotsuse punktis 19 kirjeldatud viisil.
- 62 Sellised maksekokkulepped, mis on ühised suurele hulgale elektroonilistele platvormidele, tagavad ülekanded üürileandjate ja üürnike vahel ning sellise vahendi olemasolu ei muuda vahendusteenuse enda olemust, seda enam kui selliste kokkulepetega ei kaasne otseselt ega kaudselt majutusteenuse hinna kontrolli, nagu on tuvastatud käesoleva kohtuotsuse punktis 56.
- 63 Lõpuks ei muuda ka asjaolu, et Airbnb Ireland pakub üürileandjatele kahju korral tagatist ja soovi korral tsiviilvastutuskindlustust, sellel platvormil pakutava vahendusteenuse õiguslikku kvalifikatsiooni.
- 64 Airbnb Irelandi pakutavad ja käesoleva kohtuotsuse punktides 59–63 kirjeldatud teenused, mida saab soovi korral lisada, ei sea ka kogumis vaadelduna kahtluse alla selle äriühingu osutatava vahendusteenuse lahutatavust ja järelikult selle kvalifitseerimist „infoühiskonna teenuseks“, sest nad ei muuda oluliselt sellele teenusele omaseid tunnuseid. Seejuures oleks ka paradoksaalne, kui sellised elektroonilise platvormi poolt enda klientidele eeskätt konkurentidest eristamiseks osutatavad ja väärtust lisavad täiendavad teenused võiksid ka lisategurite puudumisel muuta sellise platvormi peamist sisu ja sellega platvormi tegevuse õiguslikku kvalifikatsiooni, nagu seda märkis kohtujurist oma ettepaneku punktis 46.
- 65 Lisaks ei saa vastupidi AHTOP ja Prantsuse valitsuse seisukohale Airbnb Irelandi osutatava vahendusteenuse toimimist võrdsustada vahendusteenusega, mida käsitleti 20. detsembri 2017. aasta kohtuotsuses Asociación Profesional Elite Taxi (C-434/15, EU:C:2017:981, punkt 39) ja 10. aprilli 2018. aasta kohtuotsuses Uber France (C-320/16, EU:C:2018:221, punkt 21).
- 66 Lisaks asjaolule, et need kohtuotsused puudutasid spetsiifilist linnasisest isikute transporti, millele kohaldatakse ELTL artikli 58 lõiget 1, ja et Airbnb Irelandi teenused ei ole võrreldavad eelmises punktis viidatud kohtuotsuste aluseks olnud kohtuasjades käsitletutega, ei näita käesoleva kohtuotsuse punktides 59–63 nimetatud täiendavad teenused, et tegemist oleks sellise ulatusega kontrolliga, nagu Euroopa Kohus nendes otsustes tuvastas.
- 67 Euroopa Kohus märkis neis kohtuotsustes, et Uberil oli otsustav mõju nende mittekutseliste autojuhtide poolt transporditeenuse osutamise tingimustele, kes kasutasid neile selle äriühingu poolt kasutada antud rakendust (20. detsembri 2017. aasta kohtuotsus Asociación Profesional Elite Taxi, C-434/15, EU:C:2017:981, punkt 39, ja 10. aprilli 2018. aasta kohtuotsus Uber France, C-320/16, EU:C:2018:221, punkt 21).
- 68 Kuid eelotsusetaotluse esitanud kohtuniku avaldatud ja käesoleva kohtuotsuse punktis 19 kokku võetud teave ei võimalda tuvastada, et Airbnb Irelandil oleks otsustav mõju selle majutusteenuse osutamise tingimustele, millega on seotud tema vahendusteenus, sest muu hulgas ei määra Airbnb Ireland ei otseselt ega kaudselt kindlaks nõutavat üürihinda, nagu on nenditud käesoleva kohtuotsuse punktides 56 ja 62, samuti ei vali ta üürileandjaid ega platvormil üürimiseks pakutavaid objekte.
- 69 Eeltoodu põhjal tuleb esimesele küsimusele vastata, et direktiivi 2000/31 artikli 2 punkti a, milles viidatakse direktiivi 2015/1535 artikli 1 lõike 1 punktile b, tuleb tõlgendada nii, et vahendusteenus, mille eesmärk on viia elektroonilist platvormi kasutades tasu eest kokku potentsiaalsed üürnikud ja lühiajalist majutusteenust pakkuvad kutselised või mittekutselised üürileandjad, kui samal ajal osutatakse ka teatav arv seda vahendusteenust täiendavaid teenuseid, tuleb kvalifitseerida direktiivi 2000/31 alla kuuluvaks „infoühiskonna teenuseks“.

Teine küsimus

Pädevus

- 70 Prantsuse valitsus väidab, et Euroopa Kohtul puudub ilmselgelt pädevus teisele küsimusele vastamiseks, sest eelotsusetaotluse esitanud kohtunik palub Euroopa Kohtul otsustada, kas Airbnb Irelandi tegevus kuulub Hoguet seaduse esemelisse kohaldamisalasse ja seega tõlgendada Prantsuse õigust.
- 71 Teise küsimuse sõnastusest nähtub siiski, et sellega ei soovi eelotsusetaotluse esitanud kohtunik Euroopa Kohtult teada, kas Hoguet seadus on kohaldatav Airbnb Irelandi tegevusele, vaid seda, kas sellele seadusele, mis piirab tema arvates infoühiskonna teenuste osutamise vabadust, saab Airbnb Irelandi vastu tugineda.
- 72 Selline küsimus, mis on tihedalt seotud direktiivi 2000/31 artikli 3 lõike 4 punktis a liikmesriikidele antud võimalusega teha erand infoühiskonna teenuste vaba liikumise põhimõttest, ja selle direktiivi artikli 3 lõike 4 punktis b ette nähtud liikmesriikide kohustusega teatada komisjonile ja seal nimetatud liikmesriigile seda põhimõtet riivavatest meetmetest, on liidu õiguse tõlgendamise küsimus.
- 73 Järelikult on Euroopa Kohtul pädevus sellele küsimusele vastamiseks.

Vastuvõetavus

- 74 Prantsuse valitsus väidab teise võimalusena, et kuna eelotsusetaotluse esitanud kohtunik ei tuvastanud Airbnb Irelandi tegevuse kuulumist Hoguet seaduse esemelisse kohaldamisalasse, ei sisalda tema teine küsimus põhjusi, miks ta soovib tõlgendada direktiivi 2000/31, samuti ei ole selles selgitatud, milline on seos selle direktiivi ja Hoguet seaduse vahel. Küsimus ei vasta seetõttu Euroopa Kohtu kodukorra artiklis 94 esitatud nõuetele ega ole järelikult vastuvõetav.
- 75 Nagu on selgitatud käesoleva kohtuotsuse punktis 30, nähtub teisest küsimusest, et eelotsusetaotluse esitanud kohtuniku arvates kuulub Airbnb Irelandi poolt samanimelise elektroonilise platvormi abil osutatud vahendusteenus selle seaduse esemelisse kohaldamisalasse.
- 76 Lisaks on eelotsusetaotluse esitanud kohus täitnud kodukorra artiklis 94 kehtestatud miinimumnõuded sellega, et ta on viidanud piiravale mõjule, mida see seadus omab sellistele teenustele nagu põhikohtuasjas vaidlusalune vahendusteenus, ja direktiivi 2000/31 artiklites 1 ja 3 tunnustatud infoühiskonna teenuste vaba liikumise põhimõttele, viidates samas raskusele selle direktiivi tõlgendamisel seoses küsimusega, kas sellisele riigisisesele õigusaktile nagu Hoguet seadus saab tugineda Airbnb Irelandi vastu.
- 77 Neil asjaoludel on teine küsimus vastuvõetav.

Sisulised küsimused

- 78 Teise küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohtunik Euroopa Kohtult teada, kas põhikohtuasjas vaidlusalustele õigusnormidele saab tugineda Airbnb Irelandi vastu.
- 79 See küsimus tuleneb Airbnb Irelandi argumentidest, mille kohaselt on põhikohtuasjas vaidlusalused Hoguet seaduse sätted vastuolus direktiiviga 2000/31, ja seda eelkõige seetõttu, et Prantsuse Vabariik ei ole täitnud selle direktiivi artikli 3 lõikes 4 ette nähtud tingimusi, mille korral on liikmesriikidel võimalik võtta infoühiskonna teenuste vaba liikumist piiravaid meetmeid.

- 80 Seega tuleb teisest küsimusest aru saada selliselt, et sellega soovitakse teada, kas direktiivi 2000/31 artikli 3 lõiget 4 tuleb tõlgendada nii, et eraõiguslik isik võib vastu vaielda sellele, et tema suhtes kohaldatakse kriminaalmenetluses, milles osaleb tsiviilhageja, liikmesriigi meetmeid, mis piiravad tema poolt teisest liikmesriigist osutatavate infoühiskonna teenuste vaba liikumist, kui need meetmed ei vasta kõigile selles sättes ette nähtud tingimustele.
- 81 Kõigepealt tuleb tõdeda, et põhikohtuasjas vaidlusalused õigusnormid piiravad infoühiskonna teenuste vaba liikumist, nagu seda märkis eelotsusetaotluse esitanud kohtunik.
- 82 Nimelt, esiteks puudutavad Hoguet seaduses sisalduvad ja eelotsusetaotluse esitanud kohtuniku viidatud nõuded – peamiselt kutsetunnistuse omamise kohustus – ligipääsu sellise teenuse osutamisele, mis seisneb majutuskohti üürile andvate isikute ja sellist tüüpi majutust otsivate isikute kokkuviiamise, direktiivi 2000/31 artikli 2 punkti h alapunkti i tähenduses, ega kuulu ühessegi selle direktiivi artikli 2 punkti h alapunktis ii nimetatud erandi kategooriasse. Teiseks kehtivad need nõuded eelkõige muus liikmesriigis kui Prantsuse Vabariigis asuvate teenuse osutajate suhtes ja raskendavad seetõttu nende teenuste osutamist Prantsusmaal.
- 83 Direktiivi 2000/31 artikli 3 lõike 4 kohaselt võivad liikmesriigid võtta meetmeid kooskõlastatud valdkonda kuuluva konkreetse infoühiskonna teenuse osas erandi tegemiseks infoühiskonna teenuste vaba liikumise põhimõttest, kui täidetud on kaks kumulatiivset tingimust.
- 84 Esiteks peab asjaomane piirav meede direktiivi 2000/31 artikli 3 lõike 4 punkti a kohaselt olema vajalik, et tagada avalikku korda, rahva tervise kaitset, avalikku julgeolekut või tarbijate kaitset, ning see meede võetakse sellise konkreetse infoühiskonna teenuse vastu, mis takistab tegelikult nende eesmärkide saavutamist või kujutab endast tõsist ja suurt ohtu nende saavutamisele, ning on vastavuses nende eesmärkidega.
- 85 Teiseks peab asjaomane liikmesriik selle direktiivi artikli 3 lõike 4 punkti b teise taande järgi enne kõnealuste meetmete võtmist ja piiramata kohtumenetlusi, kaasa arvatud esialgsed menetlused ja eeluurimise raames tehtud toimingud, teatama komisjonile ja liikmesriigile, kelle territooriumil on teenuse osutaja asukoht, oma kavatsusest võtta piiravaid meetmeid.
- 86 Mis puudutab teisena nimetatud tingimust, siis Prantsuse valitsus ei ole vaidlustanud, et Prantsuse Vabariik ei teatanud Hoguet seadusest komisjonile ega Airbnb Irelandi asukoha liikmesriigile, st Iirimaale.
- 87 Selle kohta tuleb kõigepealt märkida, et asjaolu, et see seadus võeti vastu enne direktiivi 2000/31 jõustumist, ei vabasta Prantsuse Vabariiki teatamise kohustusest. Nagu märkis kohtujurist oma ettepaneku punktis 118, ei ole liidu seadusandja näinud ette erandit, mis lubaks liikmesriikidel säilitada direktiivist varasemaid meetmeid, mis võivad piirata infoühiskonna teenuste vaba liikumist, ilma selles direktiivis ette nähtud tingimusi täitmata.
- 88 Seega tuleb kindlaks teha, kas see, kui liikmesriik jätab täitmata direktiivi 2000/31 artikli 3 lõike 4 punkti b teises taandes ette nähtud kohustuse teatada eelnevalt meetmetest, mis piiravad teisest liikmesriigist pärinevate infoühiskonna teenuste osutamise vabadust, tähendab, et nendele õigusnormidele ei saa eraõiguslike isikute vastu tugineda samamoodi nagu juhul, kui liikmesriik ei ole täitnud kohustust eelnevalt teatada direktiivi 2015/1535 artikli 5 lõikes 1 ette nähtud tehnilistest eeskirjadest (vt selle kohta 30. aprilli 1996. aasta kohtuotsus CIA Security International, C-194/94, EU:C:1996:172, punkt 54).
- 89 Selle kohta tuleb esiteks märkida, et direktiivi 2000/31 artikli 3 lõike 4 punkti b teises taandes on liikmesriikidele ette nähtud täpne kohustus teatada eelnevalt nii komisjonile kui ka liikmesriigile, mille territooriumil on teenuse osutaja asukoht, oma kavatsusest võtta infoühiskonna teenuse vaba liikumist piirav meede.

- 90 Sisu poolest on selles sättes ette nähtud kohustus seega piisavalt selge, täpne ja tingimusteta, et sellele saaks omistada vahetu õigusemõju, ja järelikult saavad eraõiguslikud isikud sellele liikmesriigi kohtus tugineda (vt analoogia alusel 30. aprilli 1996. aasta kohtuotsus CIA Security International, C-194/94, EU:C:1996:172, punkt 44).
- 91 Teiseks on selge, nagu see nähtub direktiivi 2000/31 artikli 3 lõikest 2 koostoimes direktiivi põhjendusega 8, et direktiivi eesmärk on tagada infoühiskonna teenuste vaba liikumine liikmesriikide vahel. Nimetatud eesmärgi täitmiseks on ette nähtud mehhanism potentsiaalselt piiravate meetmete kontrollimiseks, mis võimaldab nii komisjonil kui ka liikmesriigil, kelle territooriumil on asjaomase infoühiskonna teenuse osutaja asukoht, tagada, et need meetmed oleksid vajalikud üldisest huvist tulenevatel ülekaalukatel põhjustel.
- 92 Nagu see nähtub nimetatud direktiivi artikli 3 lõikest 6, siis peab komisjon uurima võimalikult kiiresti teatatud meetmete vastavust liidu õigusele ja tal on juhul, kui ta jõuab järeldusele, et kavandatud meetmed ei vasta liidu õigusele, kohustus taotleda, et kõnealune liikmesriik loobuks nende meetmete võtmisest või lõpetaks need viivitamatult. See menetlus võimaldab komisjonil järelikult takistada EL toimimise lepinguga vastuolus olevate kaubandustõkete kehtestamist või vähemalt nende säilitamist, tehes eelkõige ettepanekuid asjaomaste riigisiseste meetmete muutmiseks (vt analoogia alusel 30. aprilli 1996. aasta kohtuotsus CIA Security International, C-194/94, EU:C:1996:172, punkt 41).
- 93 Tõsi, nagu märkis muu hulgas Hispaania valitsus ja nagu nähtub direktiivi 2000/31 artikli 3 lõikest 6, ei ole selle direktiivi artikli 3 lõike 4 punkti b teises taandes, vastupidi direktiivi 2015/1535 artikli 5 lõikele 1 formaalselt ette nähtud *standstill* kohustust liikmesriigile, kes kavatses võtta infoühiskonna teenuse osutamise vabadust piirava meetme. Sellegipoolest, nagu on märgitud käesoleva kohtuotsuse punktis 89, peab asjaomane liikmesriik eelnevalt teatama komisjonile ja liikmesriigile, kelle territooriumil on teenuse osutaja asukoht, oma kavatsusest selline meede võtta, kusjuures seda kohustust ei ole tal ainult põhjendatud edasilükkamatul juhul.
- 94 Käesoleva kohtuotsuse punktides 89–92 toodut arvestades ei täida direktiivi 2000/31 artikli 3 lõike 4 punkti b teises taandes kehtestatud kohustus eelnevalt teatada mitte lihtsalt teavitamise ülesannet, mis oleks võrreldav 13. juuli 1989. aasta kohtuotsuses Enichem Base jt (380/87, EU:C:1989:318, punktid 19–24) käsitletud nõudega, vaid tegemist on olulise menetlusliku nõudega, mis õigustab seda, et eraõiguslike isikute vastu ei saa tugineda neile infoühiskonna teenuste vaba liikumist piiravatele meetmetele, millest ei ole teatatud (vt analoogia alusel 30. aprilli 1996. aasta kohtuotsus CIA Security International, C-194/94, EU:C:1996:172, punktid 49 ja 50).
- 95 Kolmandaks on Euroopa Kohtu 30. aprilli 1996. aasta kohtuotsuses CIA Security International (C-194/94, EU:C:1996:172) direktiivi 2015/1535 suhtes antud lahenduse ülekandmine direktiivile 2000/31 seda enam põhjendatud, et nagu komisjon kohtuistungil õigesti märkis, ei ole direktiivi 2000/31 artikli 3 lõike 4 punkti b teises taandes ette nähtud teatamise kohustuse eesmärk – erinevalt meetmetest selle kohtuotsuse aluseks olnud kohtuasjas – takistada liikmesriigil selliste meetmete võtmist, mis kuuluvad tema pädevusse ja võivad mõjutada teenuste osutamise vabadust, vaid takistada liikmesriiki sekkumast asjaomase infoühiskonna teenuse osutaja asukohaliikmesriigi põhimõttelisse pädevusse.
- 96 Eeltoodust nähtub, et kui liikmesriik jätab täitmata direktiivi 2000/31 artikli 3 lõike 4 punkti b teises taandes ette nähtud kohustuse teatada meetmest, mis piirab teises liikmesriigis asuva teenuse pakkuja poolt osutatava infoühiskonna teenuse vaba liikumist, siis ei ole võimalik sellele meetmele eraõigusliku isiku vastu tugineda (vt analoogia alusel 30. aprilli 1996. aasta kohtuotsus CIA Security International, C-194/94, EU:C:1996:172, punkt 54).
- 97 Selle kohta tuleb veel märkida, et infoühiskonna teenuse osutamise vabadust piiravale teatamata jäetud meetmele tuginemise võimatust võib, nagu liikmesriigi poolt direktiivi 2015/1535 artikli 5 lõike 1 järgi teatamata jäetud tehniliste eeskirjade puhul, kasutada mitte üksnes kriminaalmenetluses (vt analoogia

alusel 4. veebruari 2016. aasta kohtuotsus Ince, C-336/14, EU:C:2016:72, punkt 84), vaid ka eraõiguslike isikute vahelises vaidluses (vt analoogia alusel 27. oktoobri 2016. aasta kohtuotsus James Elliott Construction, C-613/14, EU:C:2016:821, punkt 64 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 98 Järelikult kaasneb liikmesriigile sellises menetluses nagu põhikohtuasjas, milles kriminaalasjas toimuvast kohtumenetluses soovib üks eraõiguslik isik teiselt eraõiguslikult isikult kahju hüvitamist selles menetluses käsitletavast süüteoost lähtuva kahju eest, direktiivi 2000/31 artikli 3 lõike 4 punkti b teisest taandest tuleneva sellisest süüteo koosseisust teatamise kohustuse järgimata jätmisega see, et seda süütegu ette nägevale riigisisesele meetmele ei ole võimalik süüdistatava eraõigusliku isiku vastu tugineda ja viimasel on võimalik kohustuse järgimata jätmisele tugineda mitte üksnes tema suhtes toimuvast kriminaalmenetluses, vaid ka tsiviilhagejana esineva eraõigusliku isiku esitatud kahju hüvitamise taotluse suhtes.
- 99 Arvestades seda, et Prantsuse Vabariik ei ole Hoguet seadusest teatanud ning et direktiivi 2000/31 artikli 3 lõikes 4 toodud ja käesoleva kohtuotsuse punktides 84 ja 85 nimetatud kriteeriumid on kumulatiivsed, tuleb asuda seisukohale, et seda seadust ei saa igal juhul kohaldada eraõigusliku isiku suhtes, kes on sellises olukorras nagu põhikohtuasjas Airbnb Ireland, olenemata sellest, kas see seadus vastab teistele selles sättes ette nähtud tingimustele.
- 100 Eeltoodust lähtuvalt tuleb teisele küsimusele vastata, et direktiivi 2000/31 artikli 3 lõike 4 punkti b teist taanet tuleb tõlgendada nii, et eraõiguslik isik võib vastu vaielda sellele, et tema suhtes kohaldatakse kriminaalmenetluses, milles osaleb tsiviilhageja, liikmesriigi meetmeid, mis piiravad tema poolt teisest liikmesriigist osutatavate infoühiskonna teenuste vaba liikumist, kui nendest meetmetest ei ole selle sätte kohaselt teatatud.

Kohtukulud

- 101 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab menetluskulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamise seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (suurkoda) otsustab:

- 1. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2000. aasta direktiivi 2000/31/EÜ infoühiskonna teenuste teatavate õiguslike aspektide, eriti elektroonilise kaubanduse kohta siseturul (direktiiv elektroonilise kaubanduse kohta) artikli 2 punkti a, milles viidatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. septembri 2015. aasta direktiivi (EL) 2015/1535, millega nähakse ette tehnilistest eeskirjadest ning infoühiskonna teenuste eeskirjadest teatamise kord, artikli 1 lõike 1 punktile b, tuleb tõlgendada nii, et vahendusteenus, mille eesmärk on viia elektroonilist platvormi kasutades tasu eest kokku potentsiaalsed üürnikud ja lühiajalist majutusteenust pakkuvad kutselised või mitte-kutselised üürileandjad, kui samal ajal osutatakse ka teatav arv seda vahendusteenust täiendavaid teenuseid, tuleb kvalifitseerida direktiivi 2000/31 alla kuuluvaks „infoühiskonna teenuseks“.**
- 2. Direktiivi 2000/31 artikli 3 lõike 4 punkti b teist taanet tuleb tõlgendada nii, et eraõiguslik isik võib vastu vaielda sellele, et tema suhtes kohaldatakse kriminaalmenetluses, milles osaleb tsiviilhageja, liikmesriigi meetmeid, mis piiravad tema poolt teisest liikmesriigist osutatavate infoühiskonna teenuste vaba liikumist, kui nendest meetmetest ei ole selle sätte kohaselt teatatud.**

Allkirjad